

ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

У сучасній економіці стабільно розвиваються тільки ті держави, які перейшли на інноваційний шлях розвитку, будуючи економіку, засновану на знаннях. Необхідність входження української економіки в простір жорсткої конкуренції вимагає концептуальної модернізації ключового сектора, який знаходиться на етапі формування, а саме національної інноваційної економіки – регіональної інноваційної системи України.

Визначальна роль і місце інноваційної системи у формуванні і розвитку ринкових відносин в країні, особливо сьогодні вже не викликає сумнівів. Інноваційна система, важлива для перспективного підйому української економіки при формуванні сфери регіонального та національного розвитку, створення їх організаційно-фінансової основи.

В основі регіональної інноваційної системи полягає основне завдання, це – створення зовнішніх і внутрішніх регіональних умов для здійснення інноваційної діяльності. Основними принципами її формування та функціонування можна зазначити: принцип керованості; принцип адекватності; принцип функціональної повноти елементів регіональної інноваційної системи; принцип ефективності, як системи в цілому, так і її елементів [1].

Основними частинами такої системи виступають такі елементи як: інноваційний потенціал регіону, суб'єкти інноваційного процесу (регіональні державні органи влади, підприємства та фірми, наукові і дослідницькі установи, вузи, некомерційний сектор), регіональна інноваційна стратегія, інфраструктура регіональної інноваційної активності [2].

В рамках формування інноваційної системи також виникає необхідність визначитись з набором засобів і відповідних інструментів, куди входять нормативно-правові, інвестиційні, фінансово-кредитні, інформаційні та інфраструктурні інструменти. Діяльність цієї системи інструментів спрямована на пошук оптимальних шляхів регіонального розвитку, виявлення перспективних галузей і виробництв, їх фінансової підтримки; економічне регулювання інноваційних процесів; організаційне, правове і соціальне забезпечення якнайшвидшого впровадження в сферу виробництва і послуг досягнень науки і техніки [3].

Система передбачає, що регіональні органи влади реалізують свою політику одночасно за такими напрямками, як забезпечення новаторів фінансовими ресурсами, створення забезпечують просування інновації систем маркетингових, консалтингових, інжинірингових фірм, інвестиційних «ризикових» підприємств і банків, бірж технологій, формування сприятливого інфраструктури ринку, включаючи національні та регіональні програми створення технополісів, технопарків, вільних економічних зон.

Труднощі і протиріччя, пов'язані з формуванням інноваційної системи регіону, як на рівні окремих суб'єктів, так і в цілому на рівні регіону полягають в наступному:

- практична відсутність фінансування інноваційної активності на національному рівні;
- відсутність єдиної системи для всього інноваційного циклу, а не тільки для його окремих елементів;
- відсутність необхідної законодавчої бази і методичної основи для венчурного фінансування [4].

На різних стадіях розвитку кожен регіон потребує власної політики тому, що фази розвитку в кожному регіоні різні. Хоча регіональна адміністрація може створювати умови для поширення технологій, вона повинна мати на увазі, що в даному процесі основну роль грають самі фірми та їх асоціації, оскільки саме вони диктують вимоги постачальникам основних виробничих факторів. Політика гнучкої спеціалізації підкреслює значущість державної підтримки на регіональному рівні з урахуванням специфіки регіональних умов.

Для забезпечення прискореного розвитку економіки України необхідно визначити джерела фінансування інноваційних систем регіонів та організувати при регіональних

адміністраціях підрозділи, уповноважені сприяти розвитку інноваційної науково-технічної та підприємницької діяльності. Доцільно також було б активізувати створення в регіонах інноваційної інфраструктури та системи прямих зв'язків між промисловими підприємствами та установами науки і освіти [5].

Сьогодні перед Україною стоїть нелегке завдання вибору ефективного шляху майбутнього розвитку. В даний час особливої актуальності в Україні набуває впровадження нових виробничих систем на регіональному рівні з метою підвищення ефективності реалізації програм економічного і соціального розвитку як окремих регіонів, так і держави в цілому.

Після досить довгого періоду ілюзій, коли ми зараховували себе до розвинених країн і не докладали при цьому серйозних зусиль, щодо вдосконалення української економіки, настав етап тверезих аналітичних оцінок і усвідомлення необхідності серйозних змін в законодавстві.

Створення сприятливого ділового клімату в країні і регіонах можливо лише при вдосконаленні законодавства в області підтримки розвитку підприємництва. У зв'язку з цим, особливу увагу слід приділити виведенню з українського законодавства норм і правил, що гальмують розвиток інноваційності, сприяють обміну інформацією і технологіями, формування нових ринкових можливостей.

1. Інноваційна Україна 2020: нац. доп. / за заг. ред. В. М. Гейця та ін.; НАН України. Київ, 2015. 336 с.

2. Панченко В.Г. Замкнутий цикл інновацій як інструмент інноваційного неопротекціонізму в політиці стимулювання економічної модернізації: виклики створенню інноваційної екосистеми. *Ефективна економіка* (електронне видання). 2017. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6144>.

3. Рилач Н.М. Механізм інтеграції країни у глобальну інноваційну систему. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Випуск 111 (Частина II). с. 136-143.

4. Резнікова Н.В., Симоненко О.В. Інтелектуальна економіка в умовах суспільних трансформацій: перспективи публічно-приватного партнерства. *Матеріали III Міжнародного науково-практичного форуму 27 червня 2017 року м. Житомир. У 2-х частинах. Частина 1. С. 43-47.*

5. Стреліна О.М. Інноваційний розвиток економіки України: проблеми та перспективи. *Ефективна економіка*. 2014. № 7.

Коліщук О.В.

аспірант

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Економічний розвиток будь-якої країни значним чином залежить від впровадження інноваційних програм, що дозволяє ефективно використовувати наявні промислові і фінансові ресурси для сучасних конкурентоспроможних технологій і, відповідно, забезпечувати необхідний рівень рентабельності та прибутковості. Значним чином це стосується України, яка перебуває на етапі перебудови своїх економічних відносин.

На даний час, за оцінкою зарубіжних експертів, Україна має середні рейтингові показники впровадження інноваційних програм. Зокрема, за результатами проведених досліджень авторитетним агентством The Global Innovation Index Україна протягом 2016 – 2018 років за рейтингом інноваційної активності посідала 56, 50, 43 місця з проміж інших країн світу [1]. Водночас, дослідження міжнародних організацій стосовно умов впровадження інновацій у нашій Державі свідчать, що країна має необхідний економічний потенціал для їх реалізації. Це, перш – за все, забезпеченість виробництв кваліфікованими кадрами. Високий відсоток працівників має необхідний рівень освіти за фахом та достатній досвід роботи. Також, Україна має розгалужену систему наукових закладів за різними напрямками у сфері економіки та новітніх технологій.